



VABARIIGI VALITSUS

M Ä Ä R U S

Tallinn

Kurgja-Linnutaja maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Ala kaitse alla võtmine ja kaitse-eesmärk

(1) Maastikukaitsealana võetakse kaitse alla Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Kurgja külas asuv ala, mille nimeks saab Kurgja-Linnutaja maastikukaitseala¹ (edaspidi *kaitseala*).

(2) Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) pärandkultuuri ja kultuurilise väärtusega maastikku, kuhu kuuluvad C.R. Jakobsonile kuulunud talumaad, park ja Jakobsonide perekonna matmispaik;
- 2) kaitsealale jäävaid kaitstavaid looduse üksikobjekte;
- 3) maastikuilmet ning metsakoosluste liigilist, struktuurilist ja vanuselist mitmekesisust;
- 4) käsitiivalisi (*Chiroptera*) ja nende elupaiku.

(3) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala piir

Kaitseala välis- ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas².

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas³ esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;

- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk

KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 5. Lubatud tegevused

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi, pidada jahti ning püüda kala kogu kaitsealal.

(2) Telkimine ja lõkke tegemine on kaitsealal lubatud:

1) kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud kohas ja õuemaal maaomaniku nõusolekul;

2) punktis 1 nimetamata kohas ainult kaitseala valitseja nõusolekul.

(3) Kaitsealal on lubatud kuni 150 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ega tähistatud. Rohkem, kui 150 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

(4) Kaitsealal on lubatud:

1) ujuvvahendiga sõitmine;

2) sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine teedel;

3) jalgrattaga sõitmine radadel;

4) käesoleva lõike punktis 2 nimetamata juhtudel sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud töödel, liinirajatiste hooldustöödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel ja põllu- ning metsamajandustöödel;

5) pilliroo varumine sh roo varumine külmumata pinnasel.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;

2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;

3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;

4) lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada lautrit või paadisilda;

5) anda projekteerimistingimusi;

6) anda ehitusluba;

7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist;

8) jahiulukeid lisaõõta.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuse juures ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala maa- ja veeala seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on Kurgja sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

Kurgja sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsakoosluste liigilise, struktuurilise ja vanuselise mitmekesisuse säilitamine ning nendele kooslustele iseloomulike liikide sh kaitsealuste liikide ja elupaikade kaitse. Kaitstavad kooslused on rohunditerikkad kuusikud ning soostuvad ja soo-lehtmetsad.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) loodusliku veerežiimi taastamine;
- 2) koosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 3) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ja taastamiseks vajalik tegevus;
- 4) olemasolevate ehitiste hooldustööd.

§ 11. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud tee või tehnovõrgu rajatise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks ja tootmisotstarbeta rajatise püstitamine kaitseala tarbeks.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on Kurgja piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi eesmärk on pärandkultuuri ja pärandkultuurmaastiku, elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ja taastamine, samuti kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
- 2) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine põllu- ja õuemaal.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) aegjärgne- ja häilraie kuni 1 ha suuruse langina;
- 2) elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb raiel jätta ühe hektari kohta alles vähemalt 30 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mis ei kuulu koristamisele ja jäävad metsa alatiseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades laialehiseid puid, mände ja haabu, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid;
- 3) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 4) ehitise, sh ajutise rajatise, püstitamine, kusjuures rajatise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene rajatisele kalda ehituskeeluvööndi ehituskeeld.

§ 15. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) maavara kaevandamine;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine.

(2) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

5. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 16. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 17. Kehtetuks tunnistamine

(1) Vädra Rajooni Tööräha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee 25. veebruari 1959. a otsuse nr 32 „Looduskaitse objektide kinnitamisest“;

(2) Pärnu Rajooni Tööräha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee 5. veebruari 1964. a otsuse nr 26 „Looduslikult kaunite kohtade, parkide, põliste puude ja rändrahnude ja teiste kaitset väärivate looduslike objektide säilitamiseks“ lisa 1 punkt I. „Maastikuline keeluala – Kurgja-Linnutaja“.

§ 18. Määruse muutmine

Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määruse nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas“ lisas esitatud Pärnu jõe hoiuala kaart „Pärnu jõe_1“ asendatakse käesoleva määruse lisas 2 esitatud kaardiga (lisatud).

§ 19. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 30. oktoobri 2019. a käskkirjaga nr 1-2/19/696 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos läbi viidud ärakuulamise tulemusega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas⁵.

§ 20. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹ Kaitseala territoorium on olnud osaliselt kaitse all alates 1959. aastast, kui Vändra Rajooni TSN Täitevkomitee 25. veebruari otsusega nr 32 „Looduskaitse objektide kinnitamisest” võeti kaitse alla Kurgja-Linnutaja talu maa-ala. Samale alale moodustati 1964. aastal Pärnu Rajooni TSN Täitevkomitee 5. veebruari otsusega nr 26 riikliku tähtsusega maastikuline keeluala.

² Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

³ Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee

Kaja Kallas
Peaminister

Madis Kallas
Keskkonnaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär

Lisa 1. Kurgja-Linnutaja maastikukaitseala

Lisa 2. Pärnu jõe hoiuala kaart „Pärnu_jõe_HA_leht1“